

Ministerie van Sociale Zaken en  
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer  
der Staten-Generaal  
Binnenhof 1 A  
2513 AA S GRAVENHAGE  
2513AA22XA

Postbus 90801  
2509 LV Den Haag  
Anna van Hannoverstraat 4  
T   
F   
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

Datum

Betreft Aanpak misbruik en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag

Het kabinet hecht aan goede en betaalbare kinderopvang. Dat stelt werkende ouders in staat om arbeid en zorg voor hun kinderen beter te combineren. Belangrijk onderdeel van de opgave van dit kabinet om de kinderopvang ook in de toekomst betaalbaar te houden, is de aanpak van fraude en oneigenlijk gebruik met de kinderopvangtoeslag. Om draagvlak in de samenleving voor deze regeling te behouden is het noodzakelijk om de fraude en oneigenlijk gebruik te bestrijden. In de deze brief zetten wij de aanpak van het kabinet uiteen om fraude met en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag tegen te gaan.

**Fraude en oneigenlijk gebruik met kinderopvangtoeslag**

De hoogte van de kinderopvangtoeslag hangt af van het inkomen van de aanvrager, de opvangsoort, de uurprijs en het aantal uren opvang dat wordt afgenomen. *>opm: die redenering klopt niet, want hoe hoger het inkomen, hoe lager juist de toeslag. De zin zou kunnen luiden: De hoogte van de toeslag is afhankelijk van de draagkracht.*

*. >> opm: alle toeslagen zijn inkomensafhankelijk, dus dat is niet de oorzaak van de relatief hoge vergoedingen.* Suggestie: De kinderopvangtoeslag geeft van alle toeslagen recht op de hoogste bedragen. Hierdoor is de kinderopvangtoeslag fraudegevoeliger dan andere toeslagen.

Ouders kunnen maximaal voor 230 uur kinderopvangtoeslag per maand per opvangsoort aanvragen ongeacht het aantal gewerkte uren. De mogelijkheid om meer uren kinderopvangtoeslag te declareren dan noodzakelijk is voor werk is oneigenlijk gebruik van de kinderopvangtoeslag. De maximering van de uren per opvangsoort geeft onnodig veel ruimte voor oneigenlijk gebruik.

Binnen de Wet kinderopvang is vooral gastouderopvang gevoelig gebleken voor fraude en oneigenlijk gebruik. De wetswijziging per 2010 heeft de risico's verkleind. Alle gastouders waarvoor kinderopvangtoeslag kan worden ontvangen, zijn opgenomen in het Landelijk Register Kinderopvang, er is directe controle bij gastouders op de kwaliteit van opvang en het betalingsverkeer loopt verplicht controleerbaar via het gastouderbureau. Hoewel ouders een eigen bijdrage moeten leveren kan er een gelijk belang voor gastouderbureaus, gastouders en ouders bestaan om voor de kinderopvangtoeslag uit te gaan van meer uren dan er feitelijk zijn afgenomen. Een groot deel van de geconstateerde fraude had betrekking op de gastouderopvang en daarbij werd veelal gebruik gemaakt van aanvragen die na afloop van het desbetreffende jaar werden ingediend.

### **Aanpak van fraude en oneigenlijk gebruik**

Dit kabinet zet stevig in op fraude en pakt de fraude van verschillende kanten aan. De mogelijkheden tot fraude en oneigenlijk gebruik worden verminderd. De controlesystematiek van de Belastingdienst wordt aangescherpt zodat fraude eerder wordt ontdekt. De geconstateerde fraude wordt zwaarder gesanctioneerd en er worden maatregelen overwogen om oneigenlijk gebruik in de gastouderopvang tegen te gaan. **de wet- en regelgeving wordt voor de gastouderopvang mogelijk.???**

Datum

Onze referentie

### **A) Verminderen mogelijkheden tot fraude en oneigenlijk gebruik**

#### **1. Koppeling kinderopvangtoeslag met gewerkte uren**

De motie Linthorst (kamerstuk EK 31874) zal worden uitgevoerd voor zowel werknemers als zelfstandigen.

het recht op kinderopvangtoeslag wordt gelimiteerd tot het aantal gewerkte uren van de minst werkende partner inclusief reistijd. Hiermee wordt gewaarborgd dat ouders niet meer uren declareren dan nodig is om te kunnen werken. De Belastingdienst/Toeslagen zal risicogericht toezicht houden op de naleving van deze bepaling.

#### **2. Maximum aantal uren voor alle opvangsoorten**

Op dit moment kunnen ouders maximaal 230 uur per maand per opvangsoort declareren. Het maximum aantal uren wordt een maximum voor alle opvangsoorten samen.

#### **3. Maximum aantal uren verlaagd**

Op dit moment is het maximum aantal uren voor buitenschoolse opvang (BSO) gelijk aan het maximum aantal uren dagopvang terwijl voor de BSO in de schoolmaanden minder kinderopvanguren nodig zijn. Het maximum aantal uren zal voor BSO worden verlaagd. Daarnaast wordt het maximum aantal uren voor de dagopvang verlaagd.

#### **4. Maximum prijs per dag(deel)**

Naast de bestaande maximum uurprijs kan een maximum vergoeding voor de kinderopvangtoeslag per dag en per dagdeel worden vastgesteld. Hiermee wordt voorkomen dat oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de kinderopvangtoeslag door meer uren te declareren tegen een lager uurprijs. De bestaande maximum uurprijs kan op deze wijze worden omzeild.

#### **5. Aanvraag achteraf niet toestaan**

Momenteel is het mogelijk om achteraf kinderopvangtoeslag aan te vragen. Hierdoor kunnen ouders in één keer een groot bedrag ontvangen in plaats van een maandelijks voorschot. Regelmatig is fraude met aanvragen met terugwerkende kracht geconstateerd waarbij terugvorderen moeilijk bleek. Daarom zijn de controles op dergelijke aanvragen verscherpt. Om fraude in dit soort gevallen helemaal uit te sluiten, wordt de mogelijkheid om kinderopvangtoeslag met terugwerkende kracht aan te vragen afgeschaft. Dan komen alleen kosten die gemaakt zijn vanaf de maand van aanvraag in aanmerking voor kinderopvangtoeslag.

### **B) Aanscherpen controle systematiek**

#### **1. Aanscherping controle bij aanvraag en tussentijds**

De Belastingdienst/Toeslagen gaat de controle op aanvragen en mutaties intensiveren. Op basis van risico inventarisatie wordt bij aanvraag de ouder-kind relatie en het aantal contracturen gecontroleerd. Door een deel van de

controle te verleggen naar het moment van aanvraag kan fraude eerder geconstateerd worden. Daarnaast kan op basis van risico analyse tussentijds controle plaatsvinden, bijvoorbeeld bij mutaties.

Datum

2. *Voorschot aangepast aan de actualiteit*

Wanneer uit de controle blijkt dat het voorschot niet overeenkomt met de actuele situatie van de ouders dan wordt het voorschot aangepast aan de actualiteit opm: dit is wel erg algemeen geformuleerd en zal de vraag oproepen waarom de B/T dat niet voor alle toeslagen doet . Zo wordt voorkomen dat ouders jaren achtereen te veel voorschot ontvangen en weer moeten terugbetalen.

Onze referentie

3. *Check op kinderopvangtoeslag wanneer kinderen 5 jaar worden*

De meeste kinderen gaan naar het primair onderwijs als ze 4 jaar worden. De Belastingdienst/Toeslagen zal daarom een controle uitvoeren op de uren voor de kinderen van 5 jaar.

4. *Kinderopvangtoeslag stopt bij 13 jaar*

De meeste kinderen gaan op hun twaalfde naar de middelbare school. De kinderopvangtoeslag wordt daarom automatisch stop gezet wanneer kinderen dertien worden

5. *Doorwerking Wet- en regelgeving in contracten*

In het contract tussen opvangaanbieder en vraagouder moeten de wettelijke voorwaarden voor de kinderopvangtoeslag worden geëxpliciteerd. In de Wet kinderopvang wordt vastgelegd dat in het opvangcontract moet worden opgenomen dat opvang tijdens schooltijd en opvang tijdens tussenschoolse opvang niet voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komen en dat er geen recht is op kinderopvangtoeslag wanneer geen betaling voor kinderopvang plaatsvindt.

6. *Verbeterde keten samenwerking na constatering van misbruik*

Ouders hebben recht op kinderopvangtoeslag als hun kinderopvangorganisatie is geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). De gemeente waar de opvanglocatie is gevestigd is verantwoordelijk voor registratie in het LRK. De gemeente baseert zich daarbij op een inspectierapport van de GGD. De Wet kinderopvang biedt de mogelijkheid tot gegevensuitwisseling tussen de gemeente en de Belastingdienst/Toeslagen. Dat gebeurt op dit moment ook maar niet op structurele basis. Het streven is om bestuurlijke afspraken te maken tussen de Belastingdienst/Toeslagen, de VNG, GGD-Nederland en de Inspectie voor het Onderwijs om het proces van informatie uitwisseling te standaardiseren en afspraken te maken over wanneer welke maatregelen worden genomen. Hiermee wordt de informatie uitwisseling verbeterd en geïntensiveerd.

**C) Zwaarder sanctioneren**

1. *Verhoging van de boetes in geval van fraude*

Zoals in de brief van 10 maart 2011 'Aanpak van fraude in de sociale zekerheid en arbeidswetgeving' (kamerstuk 17050-403) is aangekondigd, wordt de boete op fraude verhoogd naar 100% van het fraudebedrag. Daarnaast volgt bij recidive (dus nogmaals fraude) 5 jaar uitsluiting van de kinderopvangtoeslag. Bij opzet of grove schuld krijgt de overtreding strafrechtelijk vervolg. Ten slotte kan bij terugvordering de onterecht uitbetaalde toeslag verrekend worden met andere toeslagen,

belastingteruggavenen uitkeringen opm: dit breekt in op de beslagvrije voet regeling van V&J.

Datum

### *2. Boete bij verzuim mutatieplicht*

De Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen vraagt van ouders dat zij wijzigingen die van invloed zijn op de kinderopvangtoeslag zoals mutaties in het aantal opvanguren doorgeven aan de Belastingdienst/Toeslagen. Indien ouders de wijzigingen in het aantal uren kinderopvang niet doorgeven dan kan een administratieve boete worden opgelegd. Hiervan zal de Belastingdienst actief gebruik gaan maken. Opm.het is toch een besispunt voor de DG's of we dit überhaupt willen? Zoals het er nu staat roept dit de vraag op waarom een boete alleen voor opvanguren zou moeten gelden en niet voor alle door te geven wijzigingen.

Onze referentie

### *3. Ketenaansprakelijkheid*

De kinderopvanginstellingen en gastouderbureau's kunnen onder voorwaarden aansprakelijk worden gesteld voor terugvorderingen kinderopvangtoeslag die voortvloeien uit fraude of oneigenlijk gebruik.

## **D) Gastouderopvang**

De Wet kinderopvang wordt dit jaar geëvalueerd. Om die reden zal het kabinet het definitieve besluit over aanpassing van wet- of regelgeving met betrekking tot gastouderopvang nemen nadat de uitkomst van de evaluatie van de Wet bekend is. Er zijn op dit moment wel een aantal denkrichtingen om de fraude in de gastouderopvang aan te pakken.

### *1. Eis aan de tariefstructuur van het gastouderbureau*

Wanneer het tarief van het gastouderbureau gekoppeld is aan het aantal uren dan ontstaat een parallel belang tussen gastouder, ouder en gastouderbureau om het aantal uren op te hogen. Door de tarieven van gastouderbureaus onafhankelijk te maken van het aantal uren opvang of het afgerekende bedrag vervalt het belang voor gastouderbureaus om meer uren opvang in rekening te brengen. Het bedrag dat het gastouderbureau in rekening brengt zou afhankelijk moeten zijn van de administratieve handelingen en activiteiten ten behoeve van de kwaliteit van de kinderopvang.

### *2. Gastouder uitgesloten van kinderopvangtoeslag*

Op dit moment is het mogelijk om zonder werk elkaars gastouder te worden en kinderopvangtoeslag te ontvangen. Om die vorm van oneigenlijk gebruik tegen te gaan overweegt het kabinet om ouders die zelf als gastouder werken geen recht te geven op kinderopvangtoeslag.

### *3. Betaling gastouder binnen 3 maanden*

Er is reeds geregeld dat de betaling aan de gastouder via het gastouderbureau op rekening moet verlopen. Overwogen wordt om een termijn van bijvoorbeeld drie maanden vast te stellen waarbinnen de betaling aan de gastouder dient plaats te vinden na dienstverlening door gastouder.

### *4. Accountantsverklaring voor gastouderbureaus*

De Wet kinderopvang stelt eisen aan de inrichting van de administratie van gastouderbureaus. Met een accountantsverklaring krijgen de controlerende instanties (Belastingdienst en GGD) een extra middel om te kunnen zien in

hoeverre een gastouderbureau aan de Wet kinderopvang voldoet. De accountantsverklaring kan één van de voorwaarden worden voor de registratie van een gastouderbureau in het LRK.

Datum

**5. *Betere benutting van gemeentelijke handhavinginformatie***

Gastouderbureaus worden door de gemeente waar het bureau gevestigd is in het LRK geregistreerd. Gastouderbureaus die in de ene gemeente niet in het LRK worden opgenomen of zijn verwijderd, kunnen hun activiteiten verplaatsen naar andere gemeenten. Gemeenten zullen gegevens van houders van gastouderbureaus waartegen een handhavingstraject loopt verspreiden onder de andere gemeenten. Deze informatie kan dan worden benut om toegang tot het LRK te weigeren.

Onze referentie

**Slot**

Met dit pakket aan maatregelen zal fraude en oneigenlijk gebruik met kinderopvangtoeslag teruggedrongen worden. Het kabinet acht dit een noodzakelijke stap om de kinderopvang betaalbaar te houden en draagvlak voor deze regeling in de samenleving te behouden. De maatregelen worden verder uitgewerkt in samenwerking met de VNG en GGD-Nederland. De maatregelen zullen zo snel mogelijk trapsgewijs worden ingevoerd. Onze inzet is om de maatregelen waar systeemwijziging voor nodig is per 2013 in te laten ingaan.

Het is eerder voorgekomen dat ouders de dupe zijn geworden van een frauderend gastouderbureau. Dit is te betreuren. De regering kan de verantwoordelijkheid voor de aanvragen niet overnemen van de ouders. De sector kinderopvang wordt wel aangemoedigd om een collectief garantiefonds op te richten voor gedupeerde ouders. Het zou een garantiefonds moeten zijn 'van en voor de sector' waar de overheid geen verantwoordelijkheid in heeft.

Het kabinet heeft een interdepartementale werkgroep ingesteld die fraude met en oneigenlijk gebruik van alle toeslagen onderzoekt. Deze werkgroep brengt in kaart wat de fraude risico's zijn en met welke maatregelen deze risico's afgedekt kunnen worden. Daarnaast zal deze werkgroep onderzoeken in hoeverre de in deze brief genoemde maatregelen om de fraude en oneigenlijk gebruik met de kinderopvangtoeslag tegen te gaan ook van toepassing kunnen zijn op andere toeslagen.

De Minister van Sociale Zaken  
en Werkgelegenheid,

H.G.J. Kamp

De Staatssecretaris van Financiën,

F.H.H. Weekers

**Datum**

**Onze referentie**